

ÁRA 3 KORONA

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára — — — 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 35. szám.

Vasárnap, augusztus 28.

A „Vasárnap” legközelebbi száma a nemzeti hadsereg diadalútjáról a felszabadult területeken és Nyugatmagyarországról közöl képeket.

Kivonultak a bitorlók

A szerbek által szenvedett hosszas megszállás után végre visszakaptuk azokat a területeket, amelyek a trianoni békeszerződés értelmében Csonka-Magyarországhoz tartoznak. Visszacsatoltuk tehát Tolna, Baranya, Somogy megszállt részeit, továbbá Baját és Újszegedet. Az egész terület mintegy 700 ezer kat. hold, de olyan istenáldotta,

termékeny földje van, hogy többet ér egy fél országnál; nekünk pedig kivet ezeréves történelmi emlék és vérségi kötelék fűz a megszállott részekhez, drágább mindennél, mert az édes haza testét jelenti. Tartottunk is tőle a legutolsó napokig, hogy Szerbia a kiűritésre vonatkozó parancsot nem teljesíti vagy legalább késleltetni fogja, hogy időközben új fordulatot adhasson a fejleményeknek. Ezuttal azonban nem sikerült az aknamunka. Hiába

Kőrmenet Szent-István napján a fővárosban.
A Szent Jobbot ünnepélyesen körülhordozzák.

Vass József miniszter, Huszár Károly és kíséretük.

Huszár Károly beszámolója Sárvárott.

Andrássy Gyula gróf beszél.

igyekeztek a megszállott részeken felpénzelt magyar kommunisták egyetértve a szerbekkel köztársaságot szervezni, azt hívnék, hogy ezzel a fogással megakadályozzák Baranyának az anyaországhoz való csatolását. Az ántánt ez egyszer komolyan vette a békeszerződésnek javunkra szóló pontjait is s kipurcsolta a bitorlókat az ősi magyar fészkekből.

Ez a nagy készség természetesen összefügg azzal, hogy egyidejűleg nekünk meg át kell adnunk Nyugatmagyarország egy részét Sopron, Tolna és Moson vármegyéből mint egymillió kat. holdat kitevő területet, tehát jóval többet, mint amennyit vissza kapunk. Ezt az országrészt Ausztria kapja, nem mintha kedvence volna az ántántnak, hanem kapja azért, hogy Magyarország minden oldalról körül legyen véve ellenséges államtestekkel és mukkanni se tudjon. A délvidék visszaszerzésének öröme tehát végül is bánatba ful.

Pécs, Baranya és a szegedi háromszög kiürítésének lefolyását a napisajtó részletesen ismertette. Megtudtuk az értesülésekből, hogy csapataink mintaszerűen viselkedtek s a nép mindenütt lelkesedéssel fogadta a magyar uralom visszatérését. Soós altábornagy, a megszálló csapatok főparancsnoka biztosította a lakosságot arról, hogy nem hozza magával a megtorlás szellemét. Testvéri jobbot kínált a félrevezetett munkásságnak is és csak a felbujtó hazaárulókat fenyegette meg a magyar állam kemény öklével. A kommunista bujtogatók azonban elpárologtak s a főkolompók immár Németországot boldogítják jelenlétükkel. Ártó munkájuk talán végül is hasznunkra válik annyiban, amennyiben a nép leckét vett a kommunizmusból és ennek tehetetlenségét és gazságait kitanulta.

Szeretettel öleljük keblünkre visszazakadt testvéreinket. Reméljük, megérjük még azt az időt, amikor egyesülhetnek velük és velünk azok a magyar testvéreink is, akik most idegen uralom alatt sírják a hazátlanok dalát.

Budapest, aug. 27.

«BETELJESEDETT...» Ez az ige van megörökítve a Szentírásban a Megváltó kinszenvedésének utolsó aktusáról. Mikor a kálvária gyötreiméi után keresztre feszítették és a rettenetes kínok és megcsufoltatás után meghala, a nap elsötétedett, a templomban a kárpit megbasádt, a sziklák leomlottak, a föld megindult s az ellenséges poroszlók mel-

lükét verve futottak haza: «Ez valóban Isten fia volt!» A mai napon teljesedett be Magyarország Golgotája is. Pilátusaink kezüket mosva bár, a körülöttünk ordító s balálunkra lörög jeruzsálemi vámosoknak és farizeusoknak a szavára hallgatnak, lépik ruháinkat és szaggatják országunk testét. Azt hiszik, hogy, ha náink nem is akad Korfanty, simán lebet darabolni Szent István király birodalmát. Nagyon csalódnak. A Golgotán véget ért a kálvária, utána már a föltámadás következett. Magyarország Golgotája ma elérkezett s utána már csak a föltámadás következik. Mert Pilátusék birodalma sem tartott sokáig. Az ántánt sem örökéletű. Magyarország föltámadása eljön, ha van becsület a Duna-Tisza ősi vidékének népében...

*

REKVIRÁLNAK. Akik nincsenek megelégedve azzal, hogy a teljes összeomlásból két év alatt a keresztény politika csonkaterületén s győztes hatalmak nyomása alatt nem tud paradicsomot varázsolni, azoknak figyelmébe ajánljuk, hogy nézzenek körül, mi történik a szomszédságban. A csehszlovákok az idén is elrendelték a gabonarekvirolást. Nincs is rendelet, hanem a zsupán (főispán) a maga kénye-kedve szerint veszi el a termést a földművesektől alacsony áron. Mint halljuk, a legtöbb faluban annyi se marad, amennyi a termelő lakosság szükségletére elegendő. A magyaroktól többet vesznek el, mint a csehekől. De nem különben megy a románoktól megszállott területeken sem. Maximálták a búzát 170 lei-re, ami a mi pénzünk szerint 700 koronát jelent. Aki ennél drágábban meri adni a búzát, attól egész termését elveszik 120 lei (500 korona) áron métermázsánként. A bires földreform is ott úgy fest, hogy a magyartól még a tíz holdat is elveszik sok helyen s amit a cseb legionárius 500 sokolért kapja holdját, azt a magyar földművelők 500 sokolért kaphatják csak. Ott a panamás közigazgatás eszközli a reformot, nálunk a független bíróság. Nálunk már nincs rekvirolás, nincs maximálás. Mégis gondoskodik az állam a szegény emberek kenyeréről úgy, hogy megvásárolja részükre a gabonát szabad piacon. Mégis csak van különbség a keltő között...

«Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország föltámadásában. Amen.»

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

Politikai körökben nagy feltűnést keltett *Bethlen* István grófnak *Vass* József dr. kultuszminister vasvári beszámolója alkalmával mondott beszéde, amelyben Nyugatmagyarország kérdésével foglalkozott. A miniszterelnök vázolta az osztrákokkal folytatott tárgyalásokat. *Az osztrák kormány a legridegebben elzárkózott az elől, hogy ebben a kérdésben békés megoldás jöbessen létre.* A miniszterelnök kijelentette, hogy

ha az osztrákok megszállják Nyugatmagyarországot, élni fogunk a megtorlás eszközeivel is.

Gaal Gaszton,
a nemzetgyűlés új elnöke.

Augusztus 17-én a nemzetgyűlés külügyi bizottsága sürgősen összeült. A bizottság előtt Bánffy Miklós gróf külügyminister ismertette Baranya megszállásának és Nyugatmagyarország átadásának helyzetét.

Pénteken a nemzetgyűlés alelnökségének kérdésében *pártközi értekezlet volt a miniszterelnökségen. Bethlen István gróf miniszterelnök azt ajánlotta a pártoknak, hogy egy harmadik alelnöki állást szervezzenek, ami által legkönnyebben megoldható volna a vitás kérdés. Gaal Gaszton elnök csatlakozott*

a miniszterelnök állásponjához. A pártok képviselői több hozzászólás után mégsem hoztak döntést, hanem abban állapodtak meg, hogy

az alelnöki kérdés megoldását a Ház nyári szünete után fogják eldönteni.

A nemzetgyűlés letárgyalta a vagyonváltság törvényjavaslatát és ezzel megkezdette szerdán nagy nyári szünetét.

Nemzetgyűlés.

Augusztus 16. Gaal Gaszton a nemzetgyűlés ujonnan megválasztott elnöke nagyhatású programbeszéddel elfoglalta az elnöki széket.

Majd folytatták a vagyonváltság törvényjavaslatának általános vitáját, melyhez *Madarász Zsigmond, Sándor Pál, Sziij Bálint, Szilágyi Lajos és Kuna P. András* szólaltak fel.

Augusztus 17. A vagyonváltság törvényjavaslatának általános tárgyalását Zákány Gyula, Forgács Miklós, Huszár Elemér, Mabunka Imre, Dróczy Győző, Jaross Antal és Tarányi Ferenc hozzászólása után befejezték.

Belitska Sándor honvédelmi miniszter benyújtotta a lisztképzésről és a bonvédségről szóló törvényjavaslatokat.

Az interpellációk során *Vasadi Balogh György* a tanárok szolgálati idejét szabályozó rendeleteknek feltűlvizsgálatát kérte. *Vass József dr. kultuszminister megnyugtató válasza után Letenyi Pál Aka község jegyzőjének visszaéléseit tette szóvá. Ráday Gedeon gróf belügyminister megígérte, hogy sürgős vizsgálatot indít. Négycsényi László a mezőgazdasági városok lakásrendelvényének megváltoztatását kérte.*

Augusztus 18. A nemzetgyűlés részleteiben tárgyalta a vagyonváltság törvényjavaslatát. A nemzetgyűlés a törvényjavaslatot több módosítással az 53-ik szakaszig letárgyalta.

Augusztus 19. A nemzetgyűlés több módosítással részleteiben is elfogadta a vagyonváltság törvényjavaslatát.

Ráday Gedeon gróf belügyminister válaszolt Usetty Ferencnek az útlevelügyben és Kerekes Mihálynak a sájpálfalvai bíróválasztás ügyében hozzá intézett interpellációjára.

MEZŐGAZDASÁG

A sójabab jelentősége és termesztése

Irta Rothmeyer Imre.

A sójabab termelése külföldön már igen el van terjedve és a mai viszonyok között nem lesz érdektelen, ha kisgazdáink figyelmét erre a szárazságot jól bíró takarmányfélégre felhívjuk. A sójababnak hazája Ázsia. Japánban ősidőktől termelik és emberi-állati táplálékkul, a talaj javítására és gazdagítására is használják. Amerikában gondos fajta kiválasztással és annak alkalmazásával elérték azt, hogy a hidegebb középészaki államokban is jó termést ad.

A sójabab aránylagosan nagy tápanyag tartalma miatt a legkülönbözőképpen használható fel. Termelhető olajnyerés szempontjából, mint takarmány igen jól értékesül, kitűnő zöldtrágya, igen jó sertéslegelőt ad. A sójabab-lisztet tanácsos más erőtakarmánnyal pl. a kukoricával keverve adni. A sójababszénája jól kiszáradva kitűnő takarmányt ad. Ha a sójababot szénanyerés céljából termeljük, úgy legjobb sűrűbb sorban vetni, hogy lehetőleg sok finom és gyenge szálát nyerjünk sok levéllel.

A talajt legmegfelelőbb oly módon előkészíteni, mint a kukorica alá, az istállótrágyát nem igényli, de meghálálja. Nehezebb talajt ajánlatos már őszkor megszántani, előkészíteni, könnyebb talajt jobb tavaszkor a talaj felszáradása után szántani.

A vetés ideje a helyi viszonyok szerint változik. Általánosan a vetés ideje a kukorica vetési idejével összeesik. Ha szénanyerés céljából vetjük, úgy a vetés későbbben is történhetik. Magam elég jó eredményt értem el június 8-iki vetéssel, azonban ajánlatos, ha a vetés későn történik, korai fajtát vetni.

A vetés sorban, vetőgéppel történik, a vetőmag-szükséglet 35—50 kg. kat. holdanként. A várható termés 7—14 métermázsa mag és 12—18 métermázsa szénatermés.

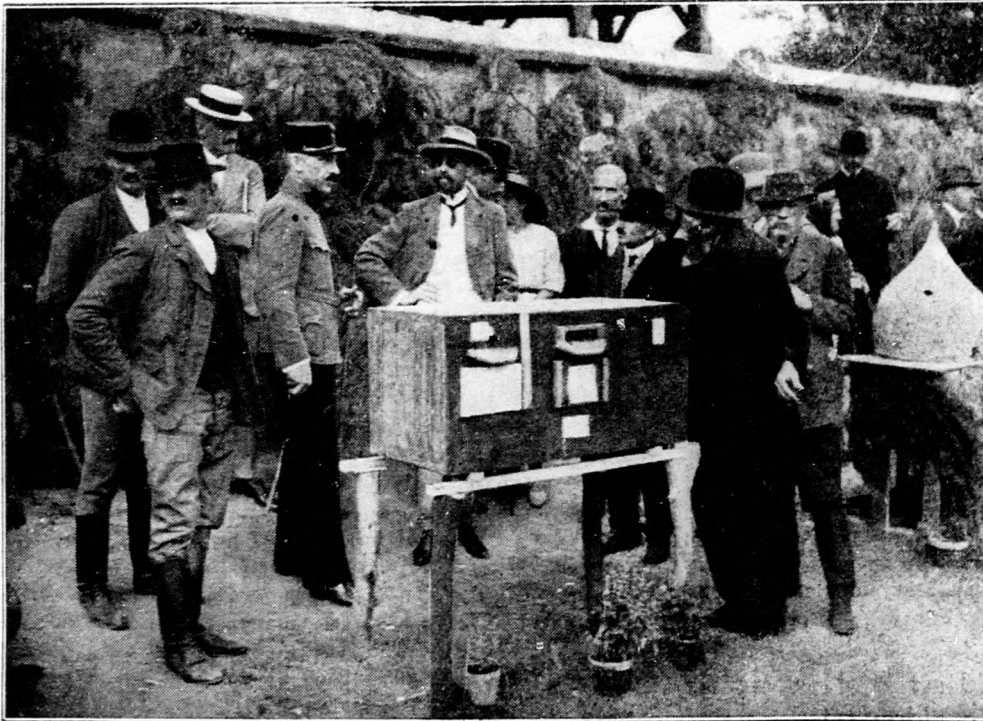
Ha szénatermés céljából vetjük, úgy igen vigyázni kell a vágás idejére, mert ha korán vágjuk, úgy túlságosan gyenge, ha későn, akkor pedig fás lesz. Vágás után néhány óráig rendben hagyjuk; ha az idő szép, úgy azt egy napig is tehetjük, Kis kupaczkba majd összegyűjtjük és így hagyjuk, míg teljesen kiszárad. Ez rendesen néhány napot igényel. Behordás napján korán délelőtt mégegyszer szétteregetjük, ugyanaznap délután behordjuk. Ezuton minden tekintetben elsőrendű szénát nyerünk.

A szopós malacok takarmányozása.

Irta Schandl József dr.

A 2—3 hetes malacot már etetni kell, mert e korban igen nagy a fejlődési energiája, amit kihasználatlanul hagyni nem volna gazdaságos dolog, másrészt a nagyobb szabású malacnak e korban már az anya tejjével nem nyújthat elegendő táplálékot.

A takarmány minőségét illetőleg megoszlanak a vélemények. A tapasztalt tenyésztők jelentékeny része szemes takarmányokkal eteti a szopós malacokat. E célra különös előszeretettel veszik igénybe az árpát, de

A győri méhészeti kiállítás.

Fekvő kaptár, kombinált keret elhelyezéssel. Előnye: fészek melegéptmény, két mézkamra körülölelve hidegéptménnyel. Egy vagy több család befogadására alkalmas, kitelelés, betelelés nélkül, minden ellenőrzés fölösleges. Csekme százados találmánya.

némelyek búzával vagy zabbal vélik az árpát helyettesíthetőnek vagy kombinálhatónak (reggel árpa, délután zab). A szemes takarmány etetésének azért tulajdonítanak fontosságot, mert az őrölt munka a foghús elhalását és így a zápfogak előtörését sietteti. Az adagolás mikéntjét illetőleg némelyek ragaszkodnak ahhoz, hogy a folyosóra szórva kapják a malacok az eleséget; így lesz idejük felszedés közben az alapos megrágásra. Mások arra hivatkoznak, hogy a földre szórt eleségből sok elpocsékolódik, miért is ők alacsony, lécekkal körített deszkavályukban adják a szemet a malacok elé. Nem lehet tagadni, hogy a falánk evők ilyenkor sok árpaszemet rágatlanul nyelnek le és emésztetlenül ürítenek ki, miért is sokan a 4—5 hetes malacoknak már zúzva adják az árpát, Többé-kevésbé megbízható megfigyelések szerint eleinte naponta csak 1 decilitert, de 5—6 hetes korban 3—5 decilitert, 7—8 hetes korban pedig (3 etetésre) $\frac{3}{4}$ —1 liter árpát is megeszik a malac.

Meyer, egy német mintagazda, tört búzával kezdi ugyan a szopós malacok takarmányozását, de 4 hetes

korban már denaturált cukorral édesített és kásával gyúrt tengeridarát, 6 hetes koruktól fogva pedig még árpadarát és főtt bab daráját is gyúrat tengeridarához.

Bár sokan helytelenítik a szopós malacoknak moslékolását, itt-ott mégis gyakorolják. Hízlalandó, levágásra szánt malacoknál vagy gyengén tejelő kocák malacainál a langyos moslék adagolása indokoltnak látszik. A moslék híg részét sokszor lefőlőzött tej alkotja. A tej feltétlenül friss és ne savanyodásnak indult legyen, mert a szopós malac gyomra roppant érzékeny. A tejebe kevernek zablisztet, árpa-, rozs-, tengeridarát, főtt borsót, takarmánylisztet stb. Fontos dolog, hogy iszapolt kréta ne hiányozzék a keverékből.

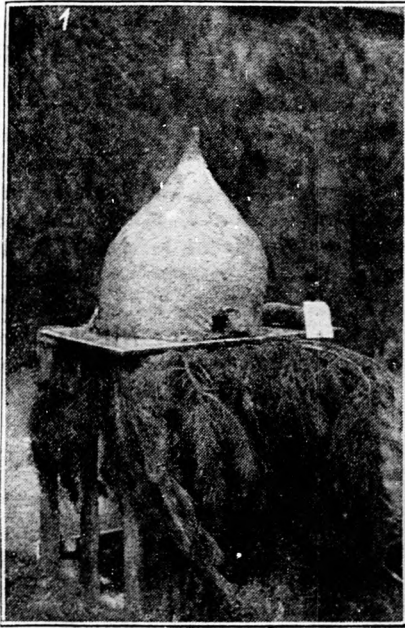
Ilyen híg takarmányt naponta négyszer-ötször adnak a sertések élé és pedig mindig langyosan! Evés után a maradékot gondosan kitakarítják, hogy az ott meg ne romoljék és egy későbbben jövő el ne rontsa vele a gyomrát. Az alapos tisztogathatás céljából mindig zománcozott legyen az illető vályú!

Az etetési időt már a szopós malacoknál is pontosan tartasuk be. Meyer állítása szerint a malac különösen éjjel szeret szemezgetni, azért ő egész éjjel mécses éget a malacistállóban.

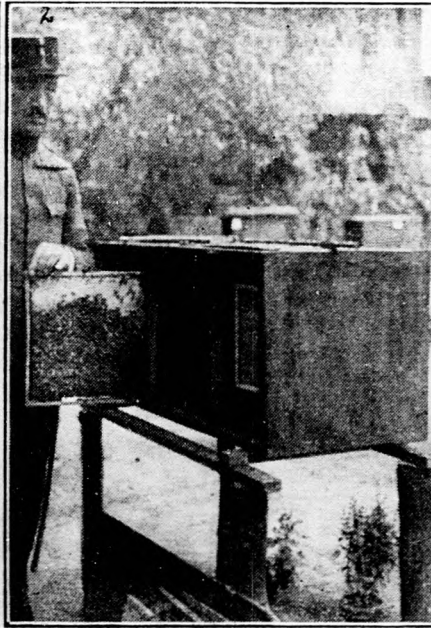
Nagy súlyt kell helyezni arra is, hogy a szopós malacok kellő mennyiségű ásványi tápanyaghoz jussanak. Napos időben 1—1 órára bocsássuk ki őket anyjukkal az udvarra, hogy turkálás közben a talajból fedezhessék ásványi anyagban való szükségletüket. Sokan ezt akkép is iparkodnak elérni, hogy olott meszes homokkal kenik be a kutricák falainak alját, honnan a malacok a meszet

szívesen lenyalogatják. Mások kőszén-, faszéndarabokat, csontokat, hamút hintenek a malacok óljába.

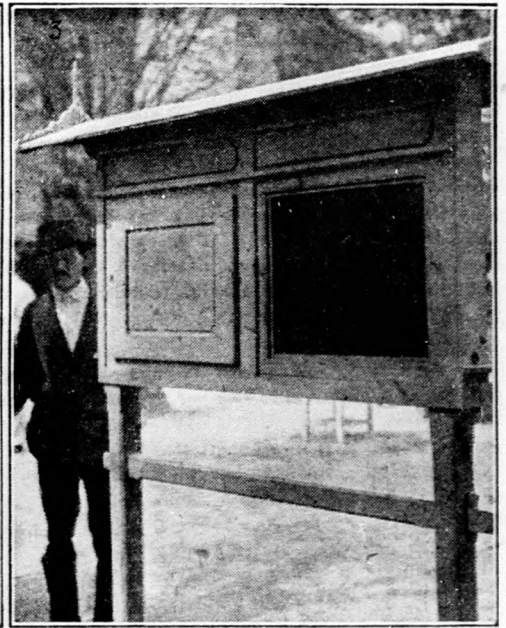
MILYEN BETEGSÉGEK ELLEN OJTASSUK ÁLLATAINKAT? Az ojtóanyagok egy része tudvalevőleg elgyengített szelidített fertőző csírákat (baktériumokat) tartalmaz, melyek az egészséges szervezetet csak enyhén és mulékonyan betegítik meg, de ezen mulékony betegség alatt a szervezet veleszületett képességénél fogva annyi «ellenanyagot» képez magában, hogy a későbbi természetes fertőzés már nem tudja ennyire se megbetegíteni, lévén — immunis e betegséggel szemben. Az ú. n. immunizáló vérsavók útján pedig olyan állatok vérsavóját vizsgáljuk ojtandó állatainkba, melyek már betegek voltak, de meggyógyultak s így vérük, vérsavójuk tartalmaz ellenállásra képesítő «immun-anyagok»-at. Az előbb említett, baktériumokat tartalmazó ojtóanyagokat (vírusz) akkor ojtjuk az állatba, mikor a veszély közeleg, de még nem lépett fel állományunkban, az utóbbit (szérum) a már beteg egyedekbe. A vírusojtás immunizáló hatása hónapokra, évekre, sőt egész életre szól, a szérum- ojtás rögtönös, de viszont csak pár hétig tartó védelmet nyújt a velük beoított állatnak. Hutyra dr., az állatorvosi főiskola

Ősi kaptár.

Fekvő kaptár nyitva.

Figyelő kaptár.

Képek a győri méhészeti kiállításról.

tudós rektora, a vírusok közül leghatékonyabbnak tartja a lép-fene, a sertésorbánc és a sercegő üszök elleni ojtóanyagokat. Hol e betegségek fel szoktak lépni, az állatokat a legelőre hajtás előtt minden tavasszal be kell ojtani. A baromfikolera elleni virusojtásokat akkor ajánlja foganatosítani, mikor már igen közel van a veszély és tartós ragály esetén kéthónaponként meg kell ismételtetni. Az ujszülöttek vérhasa elleni ojtóanyag hatása már kevésbé biztos. Az ojtóanyagok másik félésegével (szérum) már lép-fene, sertésorbánc, sercegő üszök, baromfikolera, ujszülöttek vérhasa, sertéspestis és keleti marhavész ellen rendelkezünk. Ezeket a már megbetegített állatba visszük úgy, mint az orvossgot szoktuk.

A TRÁGYÁZÁS SZABÁLYAI. Minthogy a trágyadomb felső és alsó rétegei nem azonos minőségűek, kihordásnál úgy rakjuk a trágyát a szekérre, hogy mindegyikből jusson a szántóföldnek minden részére. Ha földünk ilyformán egyenletes trágyázást kap, egyenletes lesz a vetés is. Legjobb a trágyát kihordás után azonnal alászántani. Ha erre nincs is időnk, az eltergetést okvetlenül hajtsuk végre és ne hagyjuk kupacokban a trágyát a földön. Különösen fontos a trágya rögtöni alászántása nehé, kötött, hideg talajokon, mert az ilyen föld ugyanis melegítést és lazítást kíván. Lejtős földön is szántsuk mindjárt alá a trágyát. A trágyát mélyen alászántani nem kell. Ugyanis az istállótrágyában millió és millió baktérium van, melyek a növény fejlődésére rendkívül kedvezően hatnak. Ha a trágya mélyre kerül, a baktériumok elpusztulnak s a trágyának hasonlíthatatlanul csekélyebb a hatása.

ADATOK A KECSKE TENYÉSZTÉSÉHEZ. A nőstény kecske 6 hónapos korában már termel petesejtet, de azért célszerű lesz 10—12 hónapos koráig várni s ekkor vezetni a bakhoz. Az üzekedést arról lehet felismerni, hogy a nőstény kecske nyugtalan, sokat mekeg, étvágytalan, farkát élénken csóválja stb. E jelek 2—3 napig tartanak s ha nem áll be vemhesség, 3 hét múlva ismétlődnek. Egy kecskebakhoz, minthogy a párosztatás néhány tavaszi hónap alatt szokott csak folyni, legfeljebb 80—100 anyát szabad vezetni. Ha a bak fiatal vagy gyengén táplált, elegendő lesz 50—60 is. Naponta a bakhoz vezethető 4—5 anyakecske; ha a bak naponta többször kénytelen hágni, az utolsó párzások nem szoktak megtermékenyülésre vezetni. A kecskék $\frac{3}{4}$ része 2, ritkábban 3 gödölyét szül s csak $\frac{1}{4}$ része egyet. Némely anya termékenysége még nagyobb úgy, hogy egyszerre 4, sőt 5 ivadékot hoz a világra. A nőstényt 7—9 éves korában szokás kislejtezni, mert idősebb korában tejtermelőképesége gyengül. A vemhesség tartama 21—22 hét, átlag 151 nap.

VÉDEKEZÉS A PORŰSZÖK ELLEN. A köűszök ellen, valamint a zab porűszke és az árpa egyik porűszke (takart porűszök) ellen tudvalevőleg a csóvázás (100-os rézgálicoldatban való mosás) védelmet nyújt. Jogosult tehát az a közmondás: Minden gazdának annyi üszökös gabonája van, amennyit megérdemel. Az árpa csupasz porűszke és a búza porűszke ellen pedig legjobb a búzát, illetőleg árpát beáztatni 6 órára olyan vízbe, melynek hőfoka 28—30° C., hat órai áztatás után pedig 10 percre olyan vízbe, melynek hőfoka 50—52° C. E műveletet azonban csak pontos hőmérővel szabad végrehajtani, mert túlmeleg víz a csirázóképességre ártalmas lenne. Az utóbb említett üszökféléknek ily úton való megölése Németországban már tért hódított. A kezelendő gabonát ritka szővessű zsákokba öntik s így mártják bele a vízbe. A meleg vízből kivett gabonát hideg vízbe mártják, hogy lehűljön s azután vékony rétegbe kiterítve megszártják.

A SZÉNA ÖNGYULLADÁSA. Ha a szénát nem teljesen kiszáradva rakják össze kazalba, az erjedési folyamatok közben jelentékenyen felmelegszik, sőt meg is gyulladhat. Ez ellen úgy lehet védekezni, hogy a gyanus szénakazalba deszkából kéményeket vagy szuppokat helyezünk (összerakás közben). Ha a kész kazalban gyanusan emelkedik a hő, lyukakat, folyosókat kell benne metszeni vagy pedig a kazlat széthányani. 60°-nál melegebb szénát már kockázatos dolog széthányani. A széthányás helyett ilyenkor a szénát tiportassuk le és fedessük be földdel, hogy oxigén ne jusson hozzá.

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS. Kereskedőseged vagyok, gépkocsi vezelői vizsgát lehetek-e? (Tiszaföldvár.) — FELELET. Aki a gépkocsivezetést megtanulta, vizsgázhat a rendőrhatalóság előtt s siker esetén hajtási engedélyt kap.

KÉRDÉS. Erdőművelés ágával és az erdőszettel foglalkozó könyveket, hol kaphatók? (Szilágyi menekült.) — FELELET. Könyveket kiadóhivatalunkban rendelhet meg.

KÉRDÉS. Dohányügyekkel foglalkozó szaklap van-e Csonka-Magyarországon? (K. D. Kisvdrá.) — FELELET. Egyedüli szaklap az államilag segélyezett «Magyar Dohányújság», amely a dohánytermelés ügyein kívül a dohánytermelőkre fontos rendelkezéseket is közli. Előfizetési ára évi 100 kor, Szerkesztősége Budapest, Lisznyai-utca 14. sz. a. van.

KÉRDÉS. Lehet-e borsós csalamádét tétre zölden elrakni? Mi célszerűbb, annak gödörbe való földelése vagy a föld felszínén való betakarása? (Nyiregyházi előfizető). — **FELELET.** A borsóval termesztett csalamádé époly alkalmas besavanyításra vagy zombolyázásra, mint a tiszta csalamádé. A veremben való besavanyítás, helyes kezelést feltételezve, csekélyebb romlási százalékkal jár, mint a zombolyázás, melynél a födetlen oldalak változó mélységig megpenészesednek, de utóbbitnak előnye, hogy nem kell vermet ásni s hogy a kész takarmánynak illata kellemesebb, mint amazé. Ha tehát minél csekélyebb veszteséggel akarjuk a zöldtakarmányt eltartani, akkor a besavanyítást, ha pedig a verem ásását akarjuk elkerülni s kellemesebb szagú takarmányt akarunk nyerni, akkor a zombolyázást fogjuk választani.

KÉRDÉS. Mikép lehet az anyarozsot a rozsból kioldasztani? (K. D.) — **FELELET.** Az anyarozsot a rozsból vagy közvetlenül aratás előtt, vagy aratáskor szedetjük gyermekekkel, vagy pedig a rostaaljból válogatjuk ki. Miután az anyarozsok nagy az értéke, érdemes azt szedetni. Az anyarozs egynéhány év óta igen kapós cikk a világgiacon.

KÉRDÉS. Háromszor lettem kisézűst vitéziégi éremmel kitüntetve, pályázhatok-e vitézi telekre? (T. S. előfizető). — **FELELET.** Pályázhat, de mert a vitézi telek elnyerésének más feltételei is vannak, bővebb felvilágosításért forduljon a község-házához vagy a szolgabíróhoz. A «Vitézi Szék» is megadja a kívánt felvilágosítást kérelmére (Budapest, Vár, Dísz-tér).

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

CSAPATAINK BEVONULTAK BARANYÁBA.

Baranyának, Bajának és a szegedi háromszögnek kiürítése és átadása megtörtént és a magyar csapatok, valamint a magyar közigazgatási hatóságok 20-án megkezdték a megszállást. A magyar csapatok élén bádoki Soós Károly altábornagy, volt honvédelmi miniszter áll.

A pécsi kommunisták az utolsó pillanatig húzták a megszállást. Mindent elkövettek, hogy a szerb kormányt rávegyék arra, hogy ne adja át Baranyát. Az ántánt-misszió azonban feltétlenül ragaszkodott az átadáshoz. Hiábavaló volt a pécsi «emigránsok» puccskísérlete is, amellyel a «baranyai köztársaságot» akarták kikiáltatni.

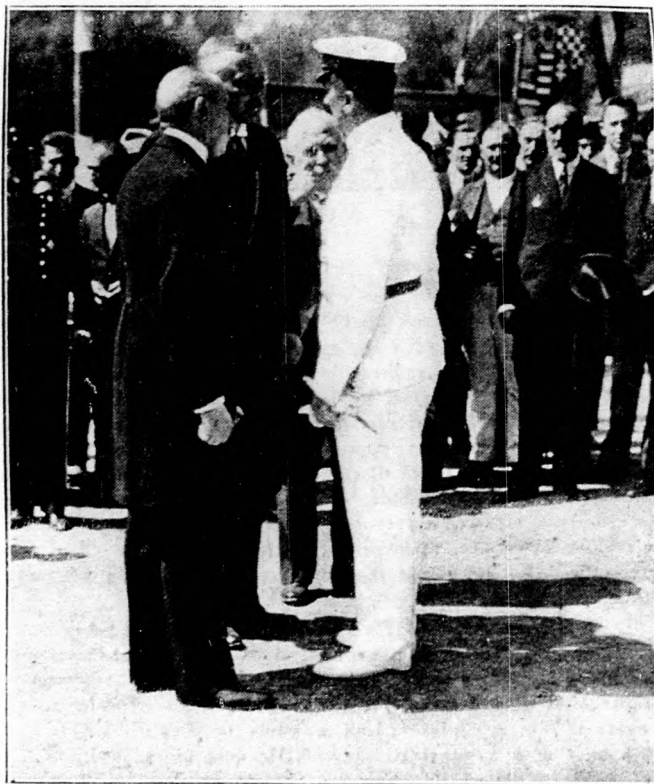
Az ántánt-misszió felszólításának ellenére is a szerb kormány nem intézkedett, hogy az átadás 18-án megkezdődhessék. Gosset ezredes, az ántánt-misszió vezetője, arra kérte Soós Károly altábornagyot, hogy a megszállást 24 órával tolja ki, hogy az eselleges összetűzéseket elkerülhessék. Ez meg is történt és így a magyar csapatok csak 20-án kezdték meg a bevonulást. A lakosság mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadta a felszabadulást.

Pécsre 22-én kedden vonult be a magyar nemzeti hadsereg éljenriadal, örömkönyvek és virágos közepette. A lakosság minden rétege lelkes örömmel tüntetett a katonák mellett; a bevonulás valósággal diadalmenet volt.

Ujszeged átvétele szintén 20-án történt. Nyugatmagyarország átadása Baranya átadásának késése folytán hasonlóan kitolódott.

A magyar kormány itt mindent megtett, hogy a hatóságok technikai berendezésükkel együtt elhagyják idejében helyüket. Sopron vármegyét Csornán helyezték el. A batárörsegek is elfoglalták új helyüket. A nyugatmagyarországi részeket ántánt-misszió vette át tőlünk. Sopron és a többi magyar város és falu Szent István-napján is tüntetett az átadás ellen.

A KORMÁNYZÓ MEGNYITOTTA A VAS- ÉS GÉPIPARI KIÁLLÍTÁST. Hortby Miklós kormányzó pénteken délelőtt nyitotta meg az Országos Vas- és gépipari kiállítást az Iparcsarnokban. A kormányzót

A kormányzó a vas- és gépipari kiállításon.

Hegyesbalmy Lajos kereskedelmügyi miniszter üdvözölte, aki azután rövid beszéddel megnyitotta a kiállítást. Hortby Miklós kormányzó több órát időzött az Iparcsarnokban, a kiállítókat megszólításával tüntette ki, majd a közönség zúgó éljenzése közben elhagyta a kiállítás színhelyét.

OLASZORSZÁG LEMONDOTT A MAGYAR KÁRTÉRÍTÉSÉRŐL. A spaai konferencia tudvalevőleg a Németország által fizetendő kártalanítás tíz és az Ausztria-Magyarország által fizetendő kártalanítás huszonöt százalékát Olaszországnak ítélte oda. Ez utóbbiról, arra való tekintettel, hogy Ausztria és Magyarország kötelezettségeiknek alig lehetnek majd eleget, Olaszország lemondott és ennek fejében nagyobb részesedést kér a német jóvátételből.

SZÁLLJON VÉGRE BÉKE A FÖLDRE! A Vöröskereszt nemzetközi bizottsága és a Vöröskereszt Liga kiáltványt bocsátott ki az egész világhoz, melyben rámutat arra, hogy el kell tüntetni a háborúnak visszamaradt szellemét. A kiáltvány felhív mindenkit, folytasson kitaró propagandát a háborús szellem ellen, mely örökre lehetetlenné teszi a világ békéjét. Szálljon végre béke a földre! — fejezi be a kiáltvány.

A NYUGATMAGYARORSZÁGI LAKOSSÁG ELLENÁLLÁSRA KÉSZÜL AZ OSZTRÁK «DEMOKRATIKUS» KORMÁNYZÁS ELLEN. Sopron város kiűritése magyar részről megkezdődött. Sopron vármegye hatóságai Csornán telepedtek le, ugyanitt kap szállást a pénzügyigazgatóság és az adóhivatal is. Csorna lesz a vármegye ideiglenes székhelye. A határörző hatóságok, vármórség, pénzügyőrség stb. közvetlenül az új határ mentén fekvő községekbe költöznek és teljes felkészültséggel várják a határ teljes lezárását kimondó megtorló rendelkezést. Az egész nyugatmagyarországi lakosság a legnagyobb bizalmatlansággal várja az osztrákok bevonulását. Aggodalommal tekintenek a munkástanácsokkal és egyéb szociális «virományokkal» dolgozó osztrák kormányzás elé, amely erőszak nélkül nem tudja rákényszeríteni Nyugatmagyarországra a «demokrácia» áldásait. A lakosság mindenét érdekesíti, hogy magyar pénzhez jusson és ezt az átcsatolandó területen kívül eső magyar pénzintézetekben helyezze el.

AZ ERDÉLYI ROMÁNSÁG TILTAKOZIK AZ OLÁH AGRÁRREFORM ELLEN. Az erdélyi Magyar (Székely) Szövetség Kolozsvárt székelő vezérlo bizottsága, mint az erdélyi magyarság és székelység közakaratának letéteményese és kétmillió negyvenkétezer magyar képviselő, falragaszok útján egész Erdély területén óvást emelt a most kibírdelt oláh agrárörvény ellen. A tiltakozó kiáltvány nemcsak követeli az oláh földreform igazságtalanságainak orvoslását, de a veszedéllemmel fenyegetett gazdasági erők megmentésére kinyilvánítja azon jogát, hogy az oláh földreform végrehajtását ellenőrizhesse s ebben a magyarság jogi igényeit megvédelmezhesse.

A BANKJEGYEK KICSERÉLÉSE A FELSZABADULÓ TERÜLETEKEN. A jugoszláv megszállás alól felszabaduló területeken a kormány eltekint az 50 százalékos kényszerkölcsön igénybevételétől és csak az Osztrák-Magyar Banknak a felszabaduló területeken forgalomban levő felülbélyegzetlen és az úgynevezett első jugoszláv felülbélyegzésű bankjegyeinek 1—30 százalékos levonással magyar államjegyekre leendő kicserélését rendeli el. A kicserélési határidő augusztus 31. A felülbélyegzetlen és az első jugoszláv felülbélyegzésű bankjegyek közül a 10.000, 1000 és 100 koronáról szóló címletek augusztus 31-éig, a kisebb címletek pedig további intézkedésig 30 százalékos levonással megtartják törvényes fizetési eszköz jellegüket. A rendelet egyúttal tiltja az összes felülbélyegzetlen és első jugoszláv felülbélyegzésű bankjegyeknek, továbbá a 10.000, 1000 és 100 koronás magyar felülbélyegzésű bankjegyeknek az említett területekre való bevitelét és onnan való kihozatalát.

NEMZETKÖZI BIZOTTSÁG ALAKUL AZ OROSZ NÉP FÖLSEGÍTÉSÉRE. A Nemzetközi Vöröskereszt-Komité és a Vöröskereszt-Egyesületek Ligája Genfből a következő felhívást bocsátotta ki: «Oroszország lakosságának kétségbeesett helyzetén a Nemzetközi Vöröskereszt-Komité és a Vöröskereszt-Egyesületek Ligája segíteni akar. A vegyes bizottság mindazoknak az európai és amerikai egyesületeknek, amelyek hajlandók segíteni Oroszországon, meghívja képviselőit augusztus 15-ikére Genfben nemzetközi szervezet megalakítására».

HARDING ATYJÁNAK ESKÜVŐJE. Szerke Amerikában feltűnést keltett, hogy Harding elnök öreg édesatyja, Harding György dr., aki 76 éves és ismert nevű orvos az ohioi Marionban, feleségül vette gazdasszonyát, az 53 éves Severns Alicet. Az elnök mostohaanyja három évvel fiatalabb, mint mostohaafia, akit magát is nagyon meglepte atyjának házassága.

DIMITRIJ NAGYHERCEG AZ OROSZ CÁR-JELÖLT. Oroszország éhező lakossága körében élénk propaganda folyik a monarchia visszaállítása érdekében. Cárnak Pavlovics Dimitrij nagyherceget kiáltanak ki, aki annak idején tudvalevően meggyilkolta Rasputint, a cár kegyencét és ezzel megadta az első lökést a februári forradalomra. Állítólag Pavlovics már Oroszországba érkezett, hogy Moszkva ellen vonuljon. A propagandát a földművesek nagy rokonszenvvel fogadják. A románoknak is van jelöltjük az orosz trónra. Miklós herceget szeretnék a trónra ültetni. Miklós Ferdinánd király második fia, most tizennyolc éves.

OROSZORSZÁGBAN TERJED A PESTIS. Cseljabinszk és Jekaterinburg kormányzóságokban, valamint Tjumen vidékén a szibériai pestis ijesztő módon terjed.

PÉTER SZERB KIRÁLY AUGUSZTUS 16-ÁN DÉL-UTÁN MEGHALT BELGRÁDDBAN. Karagyorgyeovics Péter 1846-ban született Belgrádban, atyja Sándor fejedelem volt, míg nagyapja: Karagyorgye Petrovics György marhakereskedést folytatott Topolyán. 1883-ban feleségül vette Nikita montenegrói fejedelem leányát. Házasságból két fia született. György és Sándor, a mostani régens, akinek születése után felesége nem sokára meghalt. Pétert a szerb tisztek kiáltották ki királlyá, akik Obrenovics Sándort és feleségét, az előbbi uralkodó párt, 1903 július 10-ének éjjelén meggyilkolták. Péter csak 1904 szeptember hónapjában tehetett fejére a szerb koronát. Családjában gyakoriak voltak az ellentétek, így az elhunyt király és Sándor régens között az utolsó időben feszült volt a viszony. Az elhunyt király temetése 22-én volt. Sándor, az új király, aki ezidő szerint Franciaországban van, néhány nap előtt vakbélgyulladásra kapott. Minthogy feltétlen nyugalomra van szüksége, nem vett részt apja temetésén. Az új király Párisban teszi le az esküt az alkotmányra.

Péter,
az elhunyt szerb király uralkodói jelvényeivel.

Gyógy és ipari növénykiállítás a Mezőgazdasági Múzeumban.
Képünk Vass Miklós gazda kiállított terményeit mutatja be.

A VÁROSOK ELŐSEGÍTIK A KISLAKÁSOK ÉPÍTÉSÉT. Mint ismeretes, az állam háromszáz milliót szavazott meg a kislakások építésére és felhívta a városokat, hogy az építkezésben legyenek az állam segítségére. Ebben az ügyben a városok kongresszust tartottak Budapesten, amelyen elhatározták, hogy minden város hajlandó ugyanannyit befektetni a kislakások építéséhez, mint amennyit az állam az illető városnál az építkezésre szán. Ezenkívül hajlandók a lakásokhoz ingyen telket adni és vízvezetékkel ellátni a bázisokat, azzal a kikötéssel, hogy a bér megállapítása felett az illető város korlátlanul rendelkezik és a felépítendő ház tulajdonába megy át.

A GYÓGY- ÉS IPARINÖVÉNY KIÁLLÍTÁS MEGNYILT. A kiállító cégek közül úgy méreteivel, mint a bemutatott tárgyak szépségével a Magyar Gyógynövény r.-t. kiállítási csoportja válik ki. A cég, melynek élén Betegh Péter dr. igazgató áll, a Hangya és az Országos Központi Hitelszövetkezet alapítása és a gyógynövénykereskedelemben az első helyet foglalja el. Főcikkét a magyar Alföld kamillája képezi, mellyel nemcsak az európai kontinentet, hanem a tengerentúli államokat is ellátja. A kiállításon a cég az általa kitermelt gyógynövényeket, azok feldolgozását, különleges csomagolását mutatja be. Ezenfelül teljes sorozatot állított ki a Magyarországon vadontermő gyógynövényekből. Már a megnyitás napján tömegesen keresték fel a kiállítás e csoportját külföldi vendégek, főleg lengyel és hollandi gyógynövénykereskedők, akiknek nagyon tetszett a kiállítás és jelentékeny tétel magyar gyógynövényt le is kötöttek.

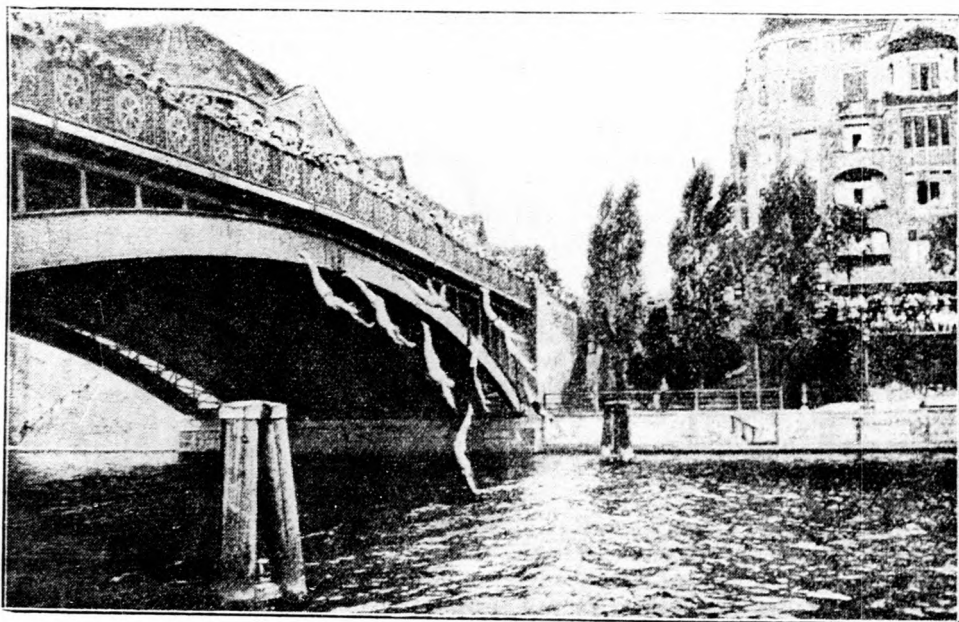
MEGKEZDTEK AZ ESZTERGOMI VASHID UJJÁ-ÉPÍTÉSÉT. Anemzetközi Duna-bizottság sürgetésére a csehek most hozzáálltak az Esztergom-Párkány közötti Duna-híd ujjáépítéséhez, melynek Párkány felőli ívét felrobbantották. A 4-es számú cseh műszaki ezred hidépítő osztályának katonái egy polgári mérnök vezetése alatt a múlt héten kezdték meg a javítási munkálatokat.

ERDŐÖRI ÉS VADÓRI VIZSGÁK. A földművelésügyi minisztérium közlése szerint az erdőöri és vadöri szakvizsgákat október 18-án és a rákövetkező napokon fogják Budapesten, Miskolcson és Szombathelyen megtartani. A vizsgáznai öhajtok kérvényüket szeptember 30-ig nyújtják be ahhoz az erdőfelügyelőséghez, amelynek székhelyén vizsgáznai kívánnak.

RENDELET A MEZŐGAZDASÁGI HASZONBÉREKRŐL. A hivatalos lapban megjelent a mezőgazdasági bérletekkel kapcsolatos újabb rendelkezésekről szóló kormányrendelet, mely kimondja, hogy az 1921—

22. gazdasági évre rendszerint a szerződéses haszonbér, illetve, amennyiben az 1920—21. gazdasági évre nézve a szerződés rendelkezéseitől eltérő haszonbért állapítottak meg, az 1921—22. gazdasági évre is az 1920—21. gazdasági évben fizetett haszonbér fizetendő meg. Másodsorban lehetővé teszi, hogy a fentiek szerint az 1921—22. gazdasági évre fizetendő haszonbér emelését, vagy mérséklését is kérelmezhessek a bíróságtól akkor, ha ez a haszonbér a változott viszonyoknak nem felel meg. A rendelet kiterjeszkedik a hatósági ár mikénti értelmezésére is.

MEGINDUL A DUNAVÖLGY-LECSAPOLÓ CSATORNA ÉPÍTKEZÉSE. A Dunavölgy-lecsapoló és Öntöző Társulat, Baja kiürítése után megkezdte a csatornák továbbépítését. Földművhöz kúbosokat keres a vállalat.

Berlinben az uszók a Spree-folyó hídjáról ugrálnak a vízbe.

KÉSZÜL AZ EGYESÜLT-ÁLLAMOK ÉS A MAGYARORSZÁG KÖZTI BÉKESZERZŐDÉS. Az Egyesült-Államok hozzáálltak az Ausztriával és Magyarországgal kötendő békeszerződés előkészítéséhez. Azt mondják, hogy Harding addig nem fog forma szerinti békekiáltványt kibocsátani, míg e szerződések, illetve a Németországgal kötendő szerződés befejezve nincsen.

HŐDMEZŐVÁSÁRHELYI SIKERE A SZEGEDI DALOSVERSENYEN. A szegedi Polgári Dalárda 50 éves fennállásának emlékére nagy ünnepséget rendezett, melyen a megyei daloskörökön kívül a budapesti «Törekvés» dalegylet is megjelent. Az ünnepség keretében dalosverseny volt, melyen az első díjat — szépművi ezüst serleget — a hődmezővási helyi gazdaijak dalárdája nyerte.

MÉHÉSZETI KIÁLLÍTÁS GYŐRBE. A győri országos méhészeti kiállítást e hó 14-én nyitották meg. A földművelésügyi minisztériumot Krenedits Ferenc, a méhészeti osztály vezetője, képviselte. Az állami aranyérmes Kúndrath Károly, az állami ezüstérmes Bugyi Z. Jenőné nyerte el. A kiállításon résztvevők száma mintegy négyezer.

SEGITSÜNK A HORVÁTSIDÁNYIAKON! A sors kéréseketlen keze kemény megpróbáltatást mért a Horvátsidányi Hangyaszövetkezetre. Július 30-án a déli órákban a cseplőgépből kipattant szikra lángba borította egyik gazda kazlát s a rettenetes hőségben, rövid negyedóra alatt 36 házat emésztett fel a pusztító elem, köztük porrá égetve a szövetkezeti boltot is. A derék horvátsidányiak már újból összeadják megmaradt garasait, hogy mielőbb megnyithassák az üzletet, de sok tag jutott koldusbotra s nehezen szaporodik a szükséges összeg. Arra kéri a szerencsétlenül járt szövetkezet a testvér-szövetkezeteket, hogy feleslegeikből juttassanak néhány koronát részükre segítségül; s kéri azokat egyenesen Hangya Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet Horvátsidány (Sopronmegye) címre küldeni.

DÉVA VÁROSA TERJESEN LEÉGETT. Déván egy üzletben tűz ütött ki, amely az egész környéket lángborította. A tűz átcapott a katolikus templomra is, amely körül később egész házsorok égtek le. Este a tűz a központi szállodára csapott át, majd a Fő-utca házaát is elborította, amelyek közül a megyeháza, a főreáliskola és a takarékpénztár épülete is kigyulladt. A lakosság pánikszerűen menekült a közeli folyó szigeteire és partjára. A lakosság ingó és ingatlan vagyonán kívül körülbelül 150 ház pusztult el.

FARKASOK FALJÁK FEL AZ OROSZ ÉHEZŐKET. Szovjet-Oroszországban az éhezők nyomában farkasfalkák vonulnak. Az éhinség olyan nagy, hogy a farkasok és a medvék ezrével pusztítják el a falvak megmaradt marháit. A vadak annyira kiéhezettek, hogy bemerészkednek a falvakba és a városokba. Orsa város több lakosát szétléték a farkasok. A tullai kormányzóságban, hol a farkasok eddig nagyon ritka volt, most mindennapos vendég.

AZ ISZÁKOS PRÁGAI PARLAMENT. Az egyik cseh lap azt írja hivatalos adatok alapján, hogy a cseh nemzetgyűlés legutóbbi viharos ülésén a nemzetgyűlési képviselők tízenkét hektoliter sört fogyasztottak el, nem számítva azt a rengeteg mennyi-

ségű bort és pálinkát, amelynek különösen a cseh nemzeti pártok hívei körében akadnak szorgalmas fogyasztói.

HÁZASODNAK AZ ANGOL KATONÁK A MEGSZÁLLOTT NÉMET TERÜLETEKEN. Az angol alsóházban megállapították, hogy eddigelé 38 angol tiszt és katona kötött házasságot a megszállott német területeken német nőkkel. Az angol hadügyminiszter kijelentette, hogy nem látja szívesen ezeket a házasságokat, de nem is akadályozza.

KÖMŰVESLEGÉNYBŐL — PÜSPÖK. Constantini Colso püspököt a pápa Fiume apostoli adminisztrátorává nevezte ki, mert határozottságával és tapintatával már D'Annunzio uralma alatt is tűrhető helyzetet sikerült Fiumében teremtenie a katolikusok számára. Constantini Udinéből származik, ahol atyja szegény kőművesmester volt s elemi iskoláinak elvégzése után eredetileg ő maga is kőműves lett s csak azután tért át az egyházi pályára.

KÖVESS ALTÁBORNAGY NAGYTRAFIKENGEDÉLYT KAPOTT. Kövess Hermann, az osztrák magyar hadsereg egykori hadvezére, nagytrafik nyitására kapott engedélyt Buda-

A Szent-István díj futása.

pesten. Kövessnek társa is van, a proletárdiktatura alatt mártírhalt halt Stenzel ügyvédnek özvegye. A nagytrafikot Kövess altábornagy fia fogja vezetni, aki azelőtt katonatiszt volt.

HALÁLRA ÍTÉLT KÉM. A magyar királyi katonai törvényszék a napokban mondott ítéletet Fekete Lajos elsőosztályú számaltsiszt bűnügyében. Fekete Lajos ez évben a csehekkel összejátszva a hadügyminisztériumból különböző okiratokat lopott el, amiket azután a cseheknek adott át. Fekete altisztet a katonai bíróság kémkedés miatt kötél általi halálra ítélte.

SZÁZKILÓSOK EGYESÜLETE. A háború előtt Párisban volt egy klub-féle, amelynek Százkilósok Egyesülete volt a neve. Az egyesületnek csak olyanok lehettek a tagjai, akiknek testsúlya legalább száz kiló. Mint olvassuk ez az egyesület most ismét megalakult. Egyik tag, egy százötvennyolckilós svájci, akit a «kis svájcinak» neveznek társai, ajánlotta, hogy az új elnökség megválasztásakor a szavazatok a testsúly arányában álljanak, más szóval, hogy a nehezebb tag szavazata többet nyomjon a latba, a könnyebb súlyú tagtársánál. Ezt az ajánlatot azonban elvetették. Az egyesület egyébként módosított régi alapszabályain: most már nőket is felvesznek. Ez természetesen azt jelenti, hogy női tagtárs is legkevesebb száz kilót kell, hogy nyomjon. Könnyebb súlyú nőszemélyeknek szigorúan tilos a klub látogatása.

HA MOZDUL AZ ERDÉLYI FÖLD. A *Népies Irodalmi Társaság* e címen adta ki Kiss Menyhértnek irredenta tárgyú, s több régebben irt hazafias költeményét *Jaschik* Álmos tanár gyönyörű színes címlapjával s több nagyon szép illusztrációjával. Kiss Menyhértet, a költőt nem szükséges bemutatni, már a háború előtt a szélrőzsa minden irányában szavalták, szereték költeményeit. Ez új kötet valamennyi darabja nagyon alkalmas hazafias iskolai ünnepeken, felolvasásokon, koncerteken való szavalásra. Ódai lendület és tűz izzanak a sorokban, melyek a magyar nép faji erényeit, hűségét, bátorságát, vallásosságát, honszeretetét tükrözik. Az irredenta versek közül a Hortiyról szóló, a Petőfi feltámad, a Nagy hazátlanok, a Magyar katonákhoz, Hol vagy István király című versek ép annyira népszerűek lesznek, mint a Cénstochói legenda, a Ferike, Cenkí Árpád szobor, a Gyémántos harang, a Honvéd, Katona-történet, vagy a Károlyi Mihályról szóló ének, melyet a két forradalom között annyi kiadásban terjesztettek titokban az ellenforradalmárok. Az ifjúságnak, a magyar hölgyvilágnak, a versszerető közönség minden rétegének szívesen ajánljuk e versek kötetét, melynek elolvasása után könnyel szemében hinni, remélni tud a magyar, hogy ez a nyomorult magyar sors fordul a mi kemény elszántságunkból, jobbra is... A tetszetős kötet ára 40 K. Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

A TÚLBUZGÓ HAJÓSINÁS. Egy rendszerető hajósinas meglehetősen kalamazját, sőt csaknem politikai bonyodalmat okozott túlbuzgóságával. Egyik londoni lapban olvassuk, hogy a Liverpool és New York között közlekedő «Savoy» hajón szolgált egy boy, aki a hajóosztályok kabinjának a tisztogatásával volt megbízva. Mindenki nagyon szerette a jókedvű és előzékeny fiúcskát. Legutóbb, amikor a hajó a newyorki kikötőből elindult, a gyerek éppen az útlevel-ellenőrző tiszt fülkéjében takarított. A rendszerető fiúcska az íróasztalon nagy halom, odavetett iratsomót látott, azt hitte rólok hogy a szemétkosárba valók, fogta az egészet s a hajóablakon keresztül kidobta a tengeribe. Azután, mint aki dolgát jól végezte, nyugodtan kifordult a kajútából. Nem sokkal rá benézett a tiszt, kereste az iratkötegeket, amely nem volt más, mint 148 útlevele. Kihallgatták a fiút, aki nagy ártatlanul vallotta be, hogy mit tett. Ellenben annál nagyobb lett az utasok felzúdulása és a hajóosztályok is szinte eszüket vesztették, mert hogyan lehessen 148 útlevelet ismét elkészíttetni, különböző nemzetiségi utasok számára? Amikor a hajó megérkezett Liverpoolba, a hatóság nem is akarta az útlevelnélküli angolokat, franciákat, amerikaiakat partra bocsátani. Végre valamennyiüknek esküt kellett tenni, szintúgy a hajó kapitányának, hogy volt útlevelük s meg kellett esküdniük arra is, hogy rövidesen gondoskodni fognak arról, hogy újat szereznek. A kis boynak az eset után bizonyosan még jó ideig égett a füle.

CSINOS ÁRAK PÉTERVÁRON. Péterváron egy hónappal ezelőtt, 1921 július 10-én, egy font vaj 25.000 rubel, egy font sajt 20.000 rubel, egy font fekete kenyér 4.500—5.000 rubel, egy font fehér kenyér 6.000—8.000 rubel, egy font málna 4.000 rubel, egy darab tojás 1.200 rubel, egy pár cipő 250.000 rubel és végül egy viselt, de még jó állapotban lévő férfiruha 700.000—1.000 000 rubel. Leninék elérték céljukat; ahol egy uraságtól levették férfiruha egy millióba kerül, ott igazán nincs értéke a pénznek. De az élet se sokat érhet ilyen országban.

HÁTGERINC-OPERACIÓVAL VISSZAKAPTA A SZEMÉLVILÁGÁT. Egyik amerikai kórházban hátgerincegyenesítő operációt végeztek *Bartha* Leopoldine nevű 19 éves leányon, aki 3 éves kora óta vak és nyomorékan ferde vállú volt. Az operáció eredményeként nemcsak rendes alakját nyerte vissza, hanem a szemévilágát is. Az orvosok maguk voltak a legjobban meglepve utóbbi eredménytől, mely a műtét után néhány napra jelentkezett.

ÚJ EXPEDÍCIÓ AZ ÉSZAKISARKRA. Londonból jelentik: *Stefanson*, a kanadai sarkutazó *Vankuverból* legutóbb újabb expedícióra indult az Északisarkra. Az expedíció öt évre van tervezve. *Stefanson* csak kis kísérettel indult el útjára és élelmszerből is csak legkevesebbet vitt magával. Vadászattal és halászáttal akarja kipótolni személyzete élelmezését.

VÁSÁR ÉS PIAC

Augusztus 21-én.

Gabonavásár. (Fővárosi árak.) Búza 1320—1360 K, rozs 1020—1040 K, tavaszi árpa 1250—1300 K, sörárpa 1500—1600 K, repce 1700—1850 K, zab 1350—1400 K, tengeri 1350—1400 K, köles 950—1050 K, fehér bab 1650—1850 K, tarka bab 1400—1500 K. Az árak a feladó vasútállomáson értendők 100 kilogrammonként.

Takarmányvásár. Elsőrendű széna 500—520 K, búkköny és muhar 300—400 K, lucerna 540—560 K, szalma 290—300 K, zsupszalma 240—280 K, takarmányszalma 260—270 K.

Vetőmagvak. Lóheremag 9000—10.000 K, lucernamag 7500—9000 K, bitorheremag 2400—2600 K, viktória borsó 1800—1900 K, őszi borsó 1300—1400 K, mák 5500—5700 K, napraforgómag 1200—1400 K.

Sertésvásár. Fialat nehéz sertés 86—90 K, fiatal közép 84—88 K, könnyű 64—74 K, öreg prima 72—78 K, öreg szedett 65—70 K, zsír nagyban 135—140 K, szalonna 110—115 K. A nagyobb felhajtás dacára az irányzat teljesen szilárd. Sovány sertés, nem vészelt 50—55 K, vészelt 51—60 K kilogrammonként.

Borjú- és juhvásár. Elsőrendű borjú 30—36 K, másodikrendű borjú 25—29 K, harmadrendű 17 K, juh 17 K.

Szarvasmarhavásár. Ökör: I. o. 24—32 K, II. o. 20—22 K, III. o. 12—14 K, tehén: I. o. 24—30 K, II. o. 14—20 K, III. o. 10—14 K. Bika: I. o. 22—26 K, II. o. 16—20 K, III. o. 12—14 K. A budapesti vágómahavásáron a következő árakat jegyezték, kilogrammonként élőszűlyben: Bika jobb minőségű 27—34 K, bika silányabb 14—23 K, ökör jobb minőségű 36—45 K, közép 20—26 K, alárendelt minőségű 12—16 K, magyar tehén 20—30 K, tarka tehén 14—34 K, növendék 13—18 K, kicsontozni való 10—14 K.

Lóvásár. Igás (nehéz nyugati fajta) 17.000—43.000 K, igás (könnyű) 9000—19.000 K között cserélt gazdát.

Zöldéglék és gyümölcs. Napirak kicsinyben a budapesti vásárcsarnokban. Sárgrépa, zöldjével kg.-ja 10—20 K, csomója 2—4 K, petrezselyem, zöldjével kilója 18—30 K, csomója 2—10 K, zeller kilója 10—12 K, darabja 2:50—4— K, kalarábé I. r. darabja 2:50—3:50 K, kalarábé II. r. darabja 2—2:20 K, vöröshagyma, makói kilója 12 K, közönséges kilója 10—12 K, sóska kilója 4—8 K, fokhagyma kilója 32 K, paradicsom érett, kilója 3—5 K, tengeri darabja 1:20—2 K, paraj, tisztított kilója 7—10 K, retek, fekete, kilója 12—14 K, zöldpaprika, apró, darabja 30—40 f, tölteni való —80—1:60 K, kilója 9—16 K, kelkáposzta I. r. kilója 12—14 K, kelkáposzta II. r. kilója 7—10 K, saláta fejes I. r. darabja 3—4 K, zöldbab kilója 12—14 K, vajbab kilója 14—17 K, vöröskáposzta kilója 10—12 K, tök kilója 2:50—3 K, ugorka kilója 4—5 K, burgonya kilója 4:50—6 K, fejeskáposzta I. r. kilója 12—14 K, II. r. kilója 9—10 K, karfiol kilója 10—20 K, szilva, vörös és kék kilója 7—10 K, borzencei 12—16 K, alma válogatott kilója 15—24 K, közönséges kilója 10—14 K, körte válogatott kilója 18—35 K, közönséges kilója 10—16 K, ringló, nemes kilója 18—24 K, közönséges kilója 10—14 K, barack, őszi kilója 20—26 K, szőlő csemege kilója 26—35 K, szőlő közönséges kilója 24—28 K, dinnye sárga faj, kilója 10—16 K, közönséges kilója 8—10 K, görög faj kilója 4—6 K, közönséges kilója 3—5 K.

Baromli és tojás. Élő csirke, rántanivaló, párja 70—110 K, élő csirke, sütnivaló, párja 120—160 K, élő hizott kacska és liba kg.-ja 75—90 K, tisztított hizott kacska, liba kg.-ja 85—100 K, élő sovány kacska párja 90—140 K, élő sovány liba párja 260—800 K, élő tyúk párja 160—200 K, tojás darabja 3:20—3:50 K.

Bőr és laggyú. E héten fizettek Budapesten a magyar marhabőrért és bikabőrért 56 K-át, tarkabőrért 62 K-t, borjúbőrért 80—95, juhbőrért 15 K-t. A budapesti szaradékpiacon irányva változatlanul szilárd, egybehangozóan a külföldről érkező jelentésekkel. A nyers marhafaggyú a múlt hét óta további 6 K-val drágult, úgy, hogy e héten már marhafaggyúért 10—56, szalonnáért 92—96 és a sertésszírért 108—110 K-át fizettek nagyban kilonként.

Bor és szesz. A helyzet az utolsó héten változatlanul szilárd maradt. Dacára az üzlettelenségnek, az árak inkább fölfelé irányulnak. A szeszüzletben igen szilárd irányzat uralkodott és a szeszárak ismét 10 koronáért drágábban árulnak. Elkelt finomított szesz adózva, helyben, 200 K-ig (+ 8 korona városi adó), másodkézből néhány koronával olcsóbban. Mezőgazdasági szeszgyárról kontingens nyersszesz termelő állomásról 76—79 koronáig kelt el augusztusi szállításra.

Ídegen pénznemek legmagasabb ára. 1921. augusztus 23-án: 1 drb Napoleon-arany 1250 K, angol font 1455 K, dollár 398 K, francia frank 31 K 50 f, lengyel marka 16 f, német marka 4 K 56 f, olasz lira 16 K 50 f, osztrák korona 36:25 f, orosz rubel 48 f, cseh szokol 4 K 65 f, román lei 4 K 80 f, svájci frank 66 K, szerb dinár 8 K 45 f, 1 darab ezüst korona 16 K 50 f. Zürichben 100 magyar koronáért 1:49 svájci frankot fizettek.

Olvasóinkhoz!

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése f. é. szept. 1-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt postautalványon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Lapunk előfizetési ára félévre 60 korona, egész évre 110 korona.

A „Vasárnap” kiadóhivatala.
Budapest, IV., Múzeum-körút 1.

AZ 518-AS VONAT

Történet az amerikai erdőégések
idejéből

IRTA: W. BERDROW.

(8. folytatás.)

Alig észrevehetően gyarapodott a távolság a visszamaradó lángtenger és a vonat között, de annál inkább, percről-percre fokozódott a hőség. Jobbról, balról a fenyőfák fáklaként lobogtak; a magas fűből karcsú tűzkigyók kacskaringóztak ki és a kocsik faalkatrészei annyira fölhevültek, hogy szinte tüzet fogtak. Az alsó széleken, a tengelyek közt kis tűzpillék libegtek. Hosszú, kékes lángok nyultak ki egyszerre a kocsik oldalfalából, fedeléből, sűrű, zsíros korom töltötte meg a füstös levegőt és megfulladással fenyegette a bennülőket.

A gépész mozdonyáról előre pillantott és mindezt látta. Már most fokozni szeretne volna a sebességet, de a nehéz, kábitó füsttől és hőségtől hirtelen vérezni kezdett az orra és szája s eszméletlenül összeesett, miközben a fűtő a védő-házikó ablakain levő függönyök után kapkodott, letépte őket, mert épen lángralobbantak.

A gép fogantyúin is kis lángocskák játszadoztak és a szénrakás önmagától kigyulladt.

És a vonat robogott tovább alélt gépészével.

A kocsikban szintén rémséges volt a helyzet. A falakhoz nem lehetett hozzá érni, a szétpattant ablaküvegek keresztlátszó benyaldosott a láng és csipős, sárga füst töltötte meg a fülkéket. A gyermekek hangos sikítással bujtak anyjuk ruhái közé, de az asszonyok maguk is közel voltak ahhoz, hogy kiugorjanak az égő kocsikból.

A párnák tüzet fogtak; kidobták őket az ablakon. A farmerek hosszú kései könnyörtelenül metszettek a drága bársony és bőrhuzatokba — pár pillanat és néhány kocsi hamarosan megszabadult veszedelmes tartalmától.

A halálos félelemben levő utasok jajgatva húzódtak egymáshoz, gondos távolságban a parázsló falaktól. Csakhamar a női ruhák is tüzet fogtak, mire riadt kiáltással szabadultak egymás közeléből, sorsukra hagyva a szerencsétleneket, akik elveszetteknek látszottak. De a kalauz a sohasem hiányzó oltókészülékkel máris ott termett: hüvös, üdítő sugárt permetezett az arcokra, ruhákra. A kalauz, hátán a készülékkel, kocsiról-kocsira futott, mindenütt örömmel üdvözölt permeteget szórva a félig megfulladt utasokra.

V. FEJEZET.

Van-e kínai a kocsiban?!

A fűtő nagynehezen magához térítette az elalélt gépészt. Néhány kanna vizet merített a víztartányból és végigöntötte Reinert. A víz csaknem meleg volt, de mégis frissítően hatott az izzó levegőben. A gépész sóhajtvá fölnyitotta összeégett szemét és Mack támogatásával fölkapaszkodott magas ülőhelyére. Most a fűtő saját magát öntötte le néhányszor és még egy vödör vizet zúdított Reinert nyaka közé. Addig ismételte ezt, míg fáradni nem kezdett a karja s végül a gőzpárába burkolt két férfi szabadabban föllélegzett.

Reinert vízbemártott ronggyal megragadta a sebességváltót és majdnem az utolsó fokra állította. Azután megnézte óráját. Öt perc óta tart a versenyfutás, de alig nyertek ötszáz méternyi előnyt a száguldó tűzvéssen. És mégis kell, hogy sikerüljön! Három percen belül elérik a tavat.

— Kitartás, Mack! — kiáltott a fűtőre, aki felelet helyett egy dézsa vízzel válaszolt.

A lecsurranó víz sisteregve gőzölgött. A tartalék-szén izzó parázsfészekké változott. Annyit nagy nehezen elért a fűtő, hogy a szénrakás feléjük eső részén vízbefojtotta a parazsát.

Reinertnek nem volt ideje hozzá, hogy körülnézzen. Ő az égő erdőt tartotta szemmel. A lángtenger magva kissé visszamaradt, bár jobbról, balról azért óriási fáklaként lobogtak a fák. Nagyon óvatosan, még jobban megfokozta a vonat sebességét, hogy az utasoknak idejük maradjon a tóba menekülni, mielőtt a lángtenger rájuk zúdulna. Menydörögve és minden eresztékében csikorogva száguldott a vonat az égő fű sárga lángocskái közt — élet-halálra ment a verseny.

A vonat legutolsó kocsijában küzködött e közben Hartford és Smith a fullasztó hőséggel és a fojtogató füsttel, mely mind sűrűbben omlott be az ablakokon. A kalauz egy nagy, vastag takarót adott nekik, abba göngyölték a félig eszméletlen nőket és gyermekeket. Hartford eleinte nem tudta mire vélni a fejbúbjájig kormos, ismeretlen fiatalember szorgoskodását, de a nagy zürzavarban is föltűnt neki, hogy Mary, amikor meglátta, se szó, se beszéd, a fiú nyakába borult.

Teltek a percek. A küzdelem reménytelennek látszott. A nyelv megpöfödött a szájban és odatapadt a szápadláshoz. Az arcbőr a koromlárva alatt megkeményedett és hasogató fájdalmat okozott. A szemek elviselhetetlenül égtek és a megszenesedett ruhák lemáltak a testről. És mégis mozdulatlanul, tétlenül kellett ülni, védtelenül kiszolgáltatva az apránként emészto hőségnak és a fojtogató, halálos füstnek. A vagonlámpa borongós fényénél alig lehetett két, három méternyire látni. Mint árnyak suhantak el némelykor közelükben a néma, káromkodó vagy siró alakok és a vonat mennydörgésébe, a szélvész harsogásába szívbefacsaróan vegyült az elülő kocsik utasainak a jajveszékélése.

Hartford látta, hogy az alaktalan takarógöngyöleg, mely négy gyöngye életet védett, megmozdul. Egy kormos kis kéz nyult ki. A kacsához hatalmas tenyér közeledik. A két kéz görcsösen egymásbafonódik...

Hartford akkor megértett mindent. Jó ember volt és a szíve összefacsarodott. Ránézett Smithre.

— Ez a fiatalember, akárki legyen is, megérdemli azt a kis kezét...

Majd órájára nézett. Mindössze négy perce tart a borzalmas versenyfutás. További négy perc a tóig — egy örökkévalóság!... Vajjon, kibírják-e?

REJTVÉNY.

(Beküldte: Horváth Károly, Sáp.)

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 38-ik számunkban közöljük.

A 32-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

A sors keze ha veri, ha áldja,
A magyarnak csak itt a hazája.

Megejtették: Kroffinger Géza, Imre Sándor, Kongorác Győző, Kovács János, Kovács Sárika, ifj. Ritecz István, Szabadszállási „Hangya”, Kiss László,

Szűcs Lajos, Takács Rezső, ifj. Hamza István, Zsolczay Mihályné, Bodnár Miklós, Hubai István, Ritecz János, Sz. Máté Lajos, Király Lajos, Legányi Béla, Boros Mihály, Lónárt József, Lónárt Mariska, Szijjártó Szabó Benjamin, Vetrő Ferenczné, Szűcs Lina, Szécsi Brigitta, Vidovenez Mihály, Szobek Lóránt, Sinka Gábor, Nádasdy Ferencz, ifj. Nagy Pál, Bálint Zoltán, Tolvaj Sámuel, Hegedűs Ferencz, Rektor Pál g. kath. lelkész, id. Boros Pál, Piltz Gyula, ifj. Papp Imre, Sivák Ferencz, id. Szécsi János, Szöllösi Ferencz, Kövér Balázs, Gombos János.

Jutalomkönyvet nyertek: Kovács Sárika (Poroszló), Kongorác Győző (Törökzentmiklós), Bodnár Miklós (Kisfástantya), Hubai István (Tiszabura), Király Lajos (Iváncsa), Legányi Béla (Fajsz), ifj. Nagy Pál (Városhidvég), id. Boros Pál (Sajónémeti), Sivák Ferencz (Dobódtel), Kövér Balázs (Sajóvelezd).

A 33-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA.

Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

mely az 1879. évi 29. t.-c.-kel állami hozzájárulás mellett alapított, legelőnyösebb feltételek mellett nyújt

Jelzálogkölcsonöket

Az intézet, mely 40 évi fennállása óta 71.757 birtokosnak adott kölcsönt összesen 361.406.730.— korona összegben, egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket. Kölcsönök a földbirtokok értékének feléig 50 és 65 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt fel nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészen, akár részben bármikor visszafizetheti. Isten előnyös feltételek mellett nyújt továbbá kölcsönöket törvényhatóságoknak, városoknak, községeknek, közjövöelmekre, valamint vízszabályozó társulatoknak.

Parcellázások

jutányos és gyors keresztülvitelét szintén vállalja az intézet. Méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását elvégzi s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendő ellátásáról a helyi kivánalmaknak megfelelően gondoskodik. Az intézetei elfogad: tartalékbetéteket és értékpapírokra előlegét nyújt és elfogad tőzsdéi megbízásokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

Necsak olvassuk, hanem terjesszük is a magyar gazdák és kisiparosok egyetlen napilapját

az **UJ BARÁZDÁT**
és legszébb képes hetilapját a
„VASÁRNAP”-öt.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekecipők, box-, sevro- és zsiros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„Hangya” cipőosztályánál.

Tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.

Nyitva reggel!

9-től este 6-ig

Belépődíj

10 korona.

ORSZÁGOS VAS- ÉS GÉPIPARI KIÁLLÍTÁS

BUDAPEST, VÁROSLIGETI IPARCSARNOK
Megnyit augusztus hó 19-én.

A magyar vas- és gépipar hatalmas demonstrációja.
Vas-, fém- és gépipari újdonságok.
GÉPEK ÜZEMBEN.

A „Hangya”

vidéki szövetkezeteinek tagjai a legjutányosabb árak mellett szerezhetik be ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy a kiscgazda és földmives úgy a saját, valamint a családtagjainak ruhaszükségletét mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, fu- és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, sweaterek, férfi, női és gyermekharisnyák, szövet- és kelmeárukat

a „Hangya” vidéki szövetkezetek útján szerezze be.

Szakorvosi rendelés vér- és nemibetegek részére.
Rendelés egész nap.
Kétféle-64 sz., I. em. 1. **ÉZŐST SALVARSAN-OLTÁS!**

MINDEN HÁZNÁL

nehezen várják a postát, amikor az erő, az egészség és a szépség csodaszereit hozza.

A DIANA-készítmények az egész világon mindenütt kaphatók!

Diana-puder (fehér vagy rózsaszín) próbadarab K 20.—, nagy doboz K 33.—.

Diana-krém (csak éjjeli, vagy nappali és éjjeli használatra) próbatétele K 20.—, nagy tegely 33.—.

Diana-szappan 1 próbadarab 16.—, 1 nagy darab K 22.—.

Diana-próbakészlet (1 próba-puder, 1 szappan, 1 krém együtti) gyönyörű dobozban K 55.—.

Diana-nagykészlet (1 nagy puder, 1 szappan, 1 krém együtti) gyönyörű dobozban K 85.—.

Diana-szálviz 1 próbabüveg K 45.—, 1 nagy üveg K 70.—.

Diana-fogkrém 1 tubus K 15.—.

Diana-sősborszesz 1 kis üveg K 24.—, 1 középső üveg K 65.—, 1 nagy üveg K 130.—.

Főelárusítóhely:

DIANA KERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30.

Legjobban az jár, aki az

„Uj Barázdát”-ban és a
„Vasárnap”-ban hirdeti.

1q.buza 500 koronájába

fog kerülni, ha helyesen megválogatott műtrágyát ad alája. — Superphosphát, norve-salótrom, méz-nitrogén, trágya-mész waggontételekben. — Kiscgazdák egyesítve vásárolják. —

Lányi Lajos, nyug. okl. gazd. intéző mezőgazd. szakirodója Budapest, Kazinczy-utca 14.